

📣**گفت‌وگو**
سجاد آذری

«دختران به مدرسه بروند یا نه!» شاید تصور شود در سده ۱۵ هجری شمسی و با گذشت ۴۴ سال از انقلاب اسلامی در ایران پاسخ این سؤال مثل روز روشن باشد، اما واقعیت این است که هنوز در برخی از مناطق کشور مانند جنوب شرق، پدران و مادرانی هستند که معتقدند مدرسه رفتن بچه‌ها مخصوصا دختران و البته برای آموختن در مقاطع بیش از ابتدایی غیر دینی و غیر اسلامی است و برای این نظر خود استدلال‌های مختلفی را نیز بیان می‌کنند. به منظور بررسی این استدلال‌ها با حجت‌الاسلام محی‌الدین بهرام محمدیان گفت‌وگو کرده‌ایم که به غیر از تحصیلات دانشگاهی از تحصیلات حوزوی نیز برخوردار است. البته رئیس سیاسی‌سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش نیز بوده‌است. متن گفت‌وگوی «جوان» با حجت‌الاسلام محمدیان در ادامه ارائه می‌شود. ■■■

اسلام چه نگاهی نسبت به بحث آموزش مخصوصا بر اساس جنسیت دارد؟

تعلیم و تربیت یکی از شئون دعوت انبیا است. همه انبیای الهی آمده‌اند برای اینکه انسان‌ها را تربیت کنند. این تربیت نیازمند یک مقدمه‌ای به نام تعلیم است و این تعلیم بایستگی‌ها و شایستگی‌های زندگی است، مورد خطاب این تعلیم هم همه احاد بشری است؛ یعنی همه انسان‌ها مورد توجه آن هستند و دعوت انبیا مانند دعوت پیامبر اسلام دعوتی جهانی است که همه زنان و مردان و همه انسان‌ها را در طول تاریخ شامل می‌شود. هر کسی در طول تاریخ لیبک بگوید و اجابت کند، خداوند متعال او را مسلم خطاب کرده و بر هر مسلمانی هم واجب است که یاد بگیرد، یک حدیث معروفی از پیامبر بزرگوارمان داریم که فرمودند «طلب العلم فریضه علی کل مسلم و مسلمه» یعنی طلب علم بر هر زن و مرد مسلمانی واجب است بلکه در هر کجای عالم به این علم دست پیدا کند، ضرورت دارد که آن را یاد بگیرد که روایت بعدی هست که فرمودند «طلبوا العلم ولو بالیین» یعنی اگر به چنین هم قرار باشد سفر کنید ولو دور و درازی هم بروید تا یاد بگیرید لازم است که این یاد گرفتن را یاد بگیرید.

نکته دیگری این است که در کنار این احادیث، اسلام آموزش را هم به شکل مداوم می‌بیند، حتی آموزش را هم مقطعی نمی‌بیند که دوره ابتدایی، راهنمایی، دبیرستان یا دانشگاه را خواندید، تمام شد می‌فرماید «طلبوا العلم من المهدی ال‌للحد» یعنی از گهواره تا گور دانش بچوبید، به این معنا که هر روز دانش‌های جدید می‌آید و هر روز ما به روزگار پسین می‌گذاریم؛ در همین روزگاری که نسبت به روزگار قبل این به لحاظ علم، تکنولوژی، فناوری، دانش و پیشن طرقی پیدا کرده ما هم باید پسا به پسا روزگار جلو برویم و دانش‌های جدید را یاد بگیریم.

پس طلب دانش در اسلام واجب است، پاسخگویی به دعوت انبیا است و دعوت انبیا را که پذیرفتیم، بر هر زن و مرد مسلمان، در هر کجای عالم و در هر سنی که باشیم، واجب است.

این علمی که اسلام می‌گوید، فقط علم دینی‌است؟

علم یعنی کشف حقایق عالم، علم برداشتن پرده از روی حقایق عالم است. حقایق عالم هم در هستی، هم در نظام تکوین و هم در نظام تشریع است. اگر کسی

جامعه

سرویس اجتماعی ۰۸۸۴۹۸۴۰

رئیس سابق سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی در گفت‌وگو با «جوان»:

منع علم آموزی دختران «صد عن سبیل الله» است

باید یاد بگیریم که جامعه اسلامی و دینی توسری خور و محتاج دیگران نباشد و در عین حال برای امتناذ فردی که کنجکاوی فردی و حس پرستگری فردی ما را هم پاسخ بدهد و ما بخوایم حقایق را در این پدیده‌های جهان کشف کنیم هم علم است.

شاید چیزی باشد که الان برای جامعه ضرورت نداشته باشد، ولی من خودم حس می‌کنم که باید بروم دنبال آن و یک چیزی را تحقیق کنم، اساسا بسیاری از اتفاقات همین‌طوری از حساسیت افراد متولد می‌شود. چیزی که در اسلام از آن انتقاد شده علم لایفَع است؛ یعنی علمی که سوهمند نیست، آدم را مشغول می‌کند و به شکلی برای انسان غفلت می‌افزاید و فایده‌ای در آن نیست؛ مثلاً الان یک فرد بگوید من می‌خواهم یاد بگیرم تعداد پله‌هایی که در فلان کوه نصب کرده‌اند چه تعداد است یا مثلاً از خانه ما تا میدان آزادی چند قدم است، این علم مفید نیست، دانستنش برای انسان لذت دارد ولی مفید نیست که انسان وقتش را صرف آن کند، ولی علمی که در زندگی به درد ما می‌خورد، ضرورت دارد یاد بگیریم.

در مجموع یک عده هستند، فهم دین ندارند و نگاه منفی هم دارند، اسلام را جنسیتی می‌کنند، در حالی که براساس روایت پیامبر بر هر زن و مرد مسلمان، علم آموزی واجب است، هم بر مرد مسلمان و هم بر زن مسلمان واجب است علم پیاموز. ما باوجود همه این اصراری که پیامبر اسلام و دین اسلام نسبت به علم آموزی دارند، یک عده‌ای این علم آموزی را تعبیر به نوعی تبلی می‌کنند. نه تنها علم تبلی نیست، بلکه علم از قضا انسان را وادار می‌کند که تلاش خود را بیشتر کند. تبلی کرن یعنی چه؟ دانش آموختن مقدمه این است که آدم همان نتیجه و ثمر دانش را در خدمت مردم قرار دهد. بله بعضی از دانش‌ها هستند که در زمانی که ما اشتغال

۳ جوان | روزنامه جوان | شماره ۶۷۰۶

عمومی را مناسب حال دختران نمی‌دانیم و باید اینها بروند در محیط خاصی آموزش ببینند که این هم در شرایط فعلی جامعه صحیح نیست و باید دختران و پسران بروند در دانشگاه درس بخوانند و از طرف دیگر ضوابط اعتقادی و فرهنگی خودشان را هم رعایت کنند، ولی این دلیلی نیست که علم آموزی بچه‌ها را متوقف و از مدرسه یا دانشگاه رفتن بچه‌ها جلوگیری کنیم.

فرتاری که عده‌ای در جلو گیری از علم آموزی انجام می‌دهند، از نظر من به ناه طلبه و کارشناس مسائل دینی، اسلامی فکر کردن نیست و این برداشت غلطی از آموزه‌های دینی است.
اسلام جلوگیری از علم آموزی دختران را کبفر با گناه نمی‌داند؟

اگر علم آموزی ما را به خدائشناسی نزدیک کند و موجب شود نیازهای جامعه خود را حل کنیم، جلوگیری از آن «صد عن سبیل‌الله» و بیستن راه خداست.

بعد از انقلاب طبیعتا تحولاتی در نظام آموزشی کشور اتفاق افتاده‌است، چقدر این علم آموزی در نظام اسلامی پیشرفت کرده‌است؟

شما آمارهای سال ۱۳۵۵ را ببینید در زمانی که کشور ما ۳۰ میلیون جمعیت داشت تنها ۴۶ درصد از زنان کشور، ما دارای تحصیلات بودند و سواد داشتند و مردان ما هم ۵۴ درصد سواد داشتند، این هم که می‌گویم سواد به معنای دانشگاه رفتن تمیم نبود، چون در سال ۱۳۵۷ فقط ۳۲۷ هزار نفر از مردم ۲۰ میلیون جمعیت بالاتر از دبیلم داشتند یعنی از ۲۰ میلیون جمعیت چند صد هزار نفر تحصیلات دانشگاهی در کل کشور داشتند و بقیه افرادی که می‌گویم پاسواد بودند به غیر از آن ۳۲۷ هزار نفر است، ببینید بعد از انقلاب دانشگاهها و مدارس ما چه مقدار هستند، جمعیت پاسواد ما چقدر رشد کرده‌است. الان ۹۲ درصد از جمعیت کشور ما پاسواد هستند و ۸۹ درصد از جمعیت دختران ما را دختران پاسواد تشکیل می‌دهند که نشان دو سه برنامه‌ریزی است که باسواد کشور است. دانشگاه‌ها قبل از انقلاب کی به این اندازه دختر دیده‌ودا ولی الان در بسیاری از رشته‌ها حتی دخترها دو برابر پسرها قبولی دارند.

نظر اسلام در خصوص اینکه عده‌ای با وجود همه تأکیدات بسه علم آموزی، فرزندان و مخصوصا دختران را از آن منع کنند، چیست؟

اساساً علم آموختن ضرورت است، البته یک موقع است که خلاف شرعی مانند اختلال زن و مرد اتفاق می‌افتد و آن چیزی که می‌خواهند سیاد بدهند یا محل‌هایی که آموزش داده می‌شود به مصلحت عمومی خانواده نیست یا مصلحت اجتماعی آن فرزند نیست و دختر و پسر بودن هم در مورد این تفاوتی ندارد؛ مثلاً یک زمانی مسیونرهای مذهبی در کشور ما مدرسه اقلیت‌های دینی تأسیس می‌کردند و بچه مسلمانان را در آنجا تربیت مسیحی می‌دادند. یک برخی از پدر و مادرها یا علما می‌گفتند در این مدرسه‌ها درس نخواهند نه اینکه علم یاد بگیرید. از سوی دیگر بعضی از افراد نیز کج‌فهمی‌هایی دارند که این هم اختصاص به اسلام ندارد و در بعضی مسیحیت هم همین معنا قبل از رنسانس بوده برخی از افراد مانند طالبان و این نوع گروه‌های قشری و مرتجع مدرسه را دوست ندارند، ولی وقتی با همین‌ها هم صحبت می‌شود، می‌گویند ما فضای

گفت‌وگوی «جوان» با دبیر اول کمیسیون اصل ۹۰ مجلس درباره لایحه ارتقای امنیت زنان

نقطه قوت لایحه امنیت زنان ضمانت اجرایی آن است

نگاه پیشگیرانه و حمایتی و از همه مهم‌تر در نظر گرفتن ضمانت‌های اجرایی نقطه قوت لایحه ارتقای امنیت زنان است اما پخته‌شدن آن هنوز کار می‌برد

در اجتماع، این نگاه و این رویکرد نیاز بود تا حمایت از زنان در محیط‌های خارج از خانه هم در نظر گرفته شود. البته مباحثی که مطرح‌شده ضمن تأمین خانواده است. ما در مباحث محیط‌های اجتماعی در خصوص تأمین امنیت یا پیشگیری از حوادثی که ممکن است امنیت خانم‌ها را در محیط‌های کاری تحت‌تأثیر قرار دهد، پیش‌بینی‌هایی داشته‌ایم تا خانم‌های شافل و حاضر در اجتماع و محیط خارج از خانه از امنیت روانی و اجتماعی برخوردار باشند. همچنین تقویت‌مداخلات اجتماعی از تقای دانش حقوقی، پایش وضعیت و شناسایی موقعیت‌های آسیب‌زا با در نظر گرفتن یک سری حمایت‌های قضایی و کفبری موضوع دیگری است که

در این لایحه دیده شده‌است.

جرم‌انگاری و وسیع یکی از موضوعات مورد انتقاد بود که به لایحه تدوین شده در دوره دولت یازدهم وارد بود. در حالی که باید رویکرد لوائح این چنینی تأمین امنیت زنان در کنار کمک به تحکیم خانواده باشد. آیا در لایحه پیش‌رو این موارد در نظر گرفته شده‌است؟

دقیقا رویکرد ما با این نگاه است که یک تناسبی میان حمایت از زنان و در عین حال تحکیم خانواده رعایت شود. بنابراین در این لایحه حمایت از زنان با نگاه تحکیم خانواده صورت گرفته‌است. در واقع تلاش شده تا نگاهی واقع‌گرایانه داشته‌باشیم. طبیعتا این لایحه مقداری گسترده

امنیت اجتماعی

حسین سروقامت

۸۰۲

ما هنوز در آغاز راهیم؛ در تولید کمتر زباله، تقسیم زباله به خشک و تر، تفکیک آن از مبدا و به ویژه استفاده مؤثر از زباله! کشورهای صنعتی در این مسیر چه کرده و از چه تر فندهایی بهره برده‌اند؟

مردم در این کشور ها به خرید فله‌ای رو می آورند. برای خرید گوشت و مرغ ، ظرف مناسب همراه می‌برند، به جای پلاستیک از کیسه‌های پارچه‌ای استفاده می‌کنند.

آنان مدت‌هاست به ظروف یکبار مصرف «نه» گفته‌اند و از ظروف فلزی، سفالی و شیشه‌ای که ضامن سلامتی و زیبایی آشپزخانه آنهاست، بهره می‌برند.

همچنین زباله‌هایی نظیر ساقه گیاهان و پوست میوه‌ها را خشک کرده، از تفاله چای، چای کیسه‌ای، پوست هندوانه، موز، خربزه و هویج کمپوست درست کرده، با آنها گیاهان آپارتمانی را تغذیه می‌کنند!

ما یلاید بخشی از این تکنیک‌ها را با هم استفاده کنیم؟

پانچوله

سلام بر شما مخاطبان همیشگی «جوان». این ستون متعلق به شماست. دلگوه‌های شما عزیزان را از طریق شبکه‌های اجتماعی با شماره ۰۹۱۹۰۴۶۸۵۲۰ یا تلفن: ۸۸۴۹۸۴۰۰ پذیرا و شنووا هستیم. در نظر داشته‌باشید این ستون را مسئولان و مدیران پاسخیت و بزومه می‌خوانند.

■ **شهروند – کرج:** مدارس هیئت امنایی – مدرسه شهیدان نصیری محله کارمندان کرج تا سال قبل دولتی بود، در سال تحصیلی جدید از دولتی به هیئت امنایی تغییر وضعیت داد، این مسئله باعث شده که به راحتی از خانواده‌ها هزینه‌های زیادی طلب کنند و برای این وضعیت هم بهانه خوبی دارند و ادعا می‌کنند که ما دولتی نیستیم و تمام مخارج را باید خودمان تأمین کنیم. مگر ما درخواست تغییر وضعیت داده‌بودیم که آموزش و پرورش چنین کاری کرد، به طور مثال برای دریافت کارنامه از مدرسه آموز ۵۰۰ هزار تومان دریافت می‌کنند. این طرح تغییر مدارس دولتی به هیئت امنایی را متوقف کنید. قانون آموزش رایگان را با این مسائل به حاشیه برده‌اید و عملاً آموزش و پرورش را پولی کرده‌اید. جالب است که هر از گاهی مسئولان آموزشی کشور ادعا می‌کنند باید هیچ‌چیزی از اولیای دانش آموزان دریافت نشود. وزارت آموزش و پرورش بیشترین دریاقتی را در بودجه کشور دارد، ولی معلوم نیست چرا همه مدرسه‌ها در مخارج‌شان مانده‌اند. مدیران مدارس در توجه دریافت‌های بی‌ضابطه به اولیای دانش آموزان اعلام می‌کنند که یک کیسکی از طرفی وزارت‌تخلیه به آنها نمی‌شود و تمام مخارج به عهده دانش آموزان است.

■ **شهروند – تهران:** چند مدتی است که وضعیت متروی تهران بسیار ناراحت‌کننده شده‌است. شلوغی آخر سال و ازدحام مردم در ایستگاه‌ها به همراه ناظمی‌های بی‌بصاحت در بعضی از مسیر خط‌های مترو رخ می‌دهد، شرایط مطلوبی را برای مردم رقم نزده‌است، در این شرایط شلوغی واگن‌ها، آقایان به واگن خانم‌ها هجوم می‌آورند وبدون توجه به اعتراض بانوان به صورت کاملاً پلیکارانه وارد واگن‌های اول و آخر می‌شوند در جواب اعتراض می‌گویند که اگر ناراحتید، بول را بشوید. دریغ از یک حمایت از طرف عوامل انتظامات، قبلا عوامل انتظامات واگن بانوان را بررسی می‌کردند در صورتی که آقایان وارد این واگن می‌شدند یا آنها بخورد می‌کردند و اجازه سوار شدن نمی‌دادند. انگار عوامل متروی تهران بدان نمی‌آید که کل قطار مختلط شود. از مسئولان شهرداری تهران تقاضای کم‌ن به این موارد رسیدگی کنند.

■ **شهروند – گیلان:** آقای ریئسی اعلام می‌کند که هیچ افزایش قیمتی پذیرفته نیست، اما بازار مسیر خودش را می‌رود شما هر چقدر که بظرف هایتان بگویید نباید تغییر قیمت داشته باشیم، تا فلظرت نباشد هیچ اتفاقی نمی‌افتد. یکی از دلایل این گرانی‌ها بالا رفتن قیمت ارز است که به صورت سنتتی روی قیمت اعلام غذای می‌کنیم به تأثیر می‌گذارد. این مسائل مربوط می‌تواند تقاضای کم‌ن به داد مردم برسد. گرانی‌ها کمر مردم راخم کرده‌است.

خبر کوتاه

■ مدیر کل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس استان تهران گفت: مولدسازی اموال و املاک آموزش و پرورش صرفا از فروش اموال دولتی انجام می‌شود و هیچ عنوان مدارس احداثی خیرین در این طرح فروخته نخواهد شد، بلکه تکمیل خواهند شد.

■ دوازدهمین دوره اینوتکس، بزرگ‌ترین رویداد زیست‌بوم فناوری و نوآوری با حضور بیش از ۴۵۰ شرکت دانش‌بنیان و نوپا از ۱۹ تا ۲۲ اردیبهشت‌ماه برگزار خواهد شد.

■ معاون وزیر دادگستری گفت: از مجموع ۴ هزار زندانی ایرانی در خارج از کشور، ۲ هزارو ۸۰۰ ایرانی در زندان‌های ترکیه هستند و انتقال زندانیان ایرانی از ترکیه، ارمنستان، سربلانکا و هندوستان نیز در دستور کار قرار دارد.

■ معاون شهرسازی و معماری شهرداری تهران گفت: صدور پروانه در پایتخت نسبت به سال گذشته در مجموع ۲۰ درصد و در بافت فرسوده ۶۰ درصد افزایش یافته‌است.

■ مدیر روابط عمومی دیوان عالی کشور اعلام کرد: پرونده محمد بروغنی یکی از متهمان اغتشاشات اخیر برای رسیدگی به شعبه هم‌عرض دادگاه صادر کننده رأی اراجاع شد.

■ رئیس سازمان فناوری اطلاعات در نهمین همایش سالانه بانکداری الکترونیک و نظام‌های پرداخت از اتصال بیش از ۹۳ درصد دستگاه‌های دولتی به پنجره ملی خدمات دولت هوشمند خبر داد.

■ مدیر کل دفتر نظارت بر اجرای اسناد رسمی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور گفت: از ابتدای امسال تاکنون ۱۹۱ هزار و ۴۱۸ فقره پرونده مهره در حوزه اجراءیه شعب سراسر کشور ثبت شده و از این تعداد، ۱۶۲ هزار فقره پرونده رسیدگی و مختومه شده‌است.

■ رئیس کمیته امداد به اشاره به حمایت این نهاد از ۶ هزار نخبه در کشور گفت: آینده کشور در دست افراد نخبه و متخصص است.

■ مدیر کل محیط‌زیست استان یزد از مشاهده یک قلاده یوزپلنگ در پناهگاه حیات وحش دره انجیر اردکان خبر داد و گفت: این پناهگاه، مهم‌ترین زیستگاه یوزپلنگ در استان است.

■ رئیس سازمان زندان‌ها گفت: پرداخت حقوق و دستمزد زندانیان که رشد قابل توجهی نسبت به سال قبل دارد و موجبات رغبت زندانیان را به امر اشتغال را در برپ داشته‌است.

■ بر اساس اعلام اداره کل هواشناسی، تا جمعه وضعیت جوی استان تهران آسمان صاف تا قسمتی ابری گاهی افزایش ابر همراه وزش باد در بعضی ساعات وزش باد شدید پیش‌بینی می‌شود.